

Otrokov drugi dom

»Mamica, očka, ne pustita me samega! Ko sem sam, mi je tako hudo, tako me je strah!«

Takšne in podobne prošnje se vrstijo dan za dnem, ko starši pustijo otroke same doma, med štirimi stenami, sami pa odidejo na delo, da bi svojim ljubim otrokom nudili lepo, udobno življenje. In s kakšno muko, s kakšnim strahom, da se ne bi otrokom kaj zgodilo, odidejo starši od njih! Osem ur trepetajo in mislijo nanje, in kako pri tem trpijo ne samo starši in otroci, ampak tudi delo, ki naj bi bilo učinkovito in plodno. Pa je v takšnem psihičnem stanju delovnega človeka lahko njegovo delo res učinkovito? Kaj torej storiti? Kako bi najbolje odpravili vse tri probleme na en mah?

Ugotovili ste! Z organiziranim otroškim varstvom, z vzgojnovarstvenimi zavodi, v katere bi vključili te osamljene otroke, bi vsi ti problemi odpadli.

V naši občini veliko mislimo na rešitev. Tako smo že dogra-

dili velik in lep otroški vrtec. Vrtec Ane Zihnerl mislim, in kmalu se bodo otroci iz njegove okolice lahko vselili vanj.

Toda občina Center misli tudi že vnaprej. Tako je v načrtu gradnja vzgojno varstvenega zavoda Stara Ljubljana. Načelnik družbenih služb pri skupščini občine Ljubljana Center dr. Kuret, je o njem takole pripovedoval:

»O tem vrtcu govorimo že skoraj deset let. Imeli smo različne lokacije, od adaptacij starih stavb, do različnih gradenj, ki pa so zaradi določenih vzrokov propadli. Končno smo pristali v ulici Na grad oziroma v Sodarski ulici.

Glavni projekti so že pripravljeni, imamo tudi že vso potrebno dokumentacijo. Strokovni vodja je Ljubljanski investicijski zavod. Prav kmalu bomo z gradbenim podjetjem Pionir sklenili pogodbo za izvajanje del. Gradnja se bo torej kmalu začela, saj so vsa pripravljala dela na zemljišču končana, zavedati pa se moramo, da je omenjena lokacija zelo težavna in zahtevna. Brž po sklenitvi pogodbe bo gradnja stekla.

Vrtec Stara Ljubljana gradimo iz sredstev, ki so se stekala na račun za vzgojo in izobraževanje in ne iz samopriprave. To je torej izključno investicija skupščine občine Ljubljana Center. Polovico sredstev, ki so potrebna za gradnjo, pa je prispeval svet za otroško varstvo pri TIS Ljubljana.

Vrtec bo zelo zelo pomemben pridobitev za KS Stara Ljubljana, saj bo v njem prostora za 150 otrok.«

D. L.

Lenin je ob 8. marcu zapisal, da ni mogoče ustvariti delavske države, če v javno delo, življenje in politiko ne bodo vključene tudi ženske.

Jugoslovanska žena, prekaljena v narodnoosvobodilni vojni, je v novi Jugoslaviji postala enakopraven državljani, ki se poleg najvišjega smotra svojega življenja — matere in vzgojiteljice novega rodu — uspešno vključuje v javno in politično življenje.

Žena se pri nas že več desetletij pojavlja kot pro. izvajalka, po revoluciji pa se zaposluje v vse večjem

Se več kot skupen prispevek k reševanju vseh teh problemov! Če bodo ženske same z vso doslednostjo, odgovornostjo in odločnostjo vztrajale ter se aktivno vključevale v napore, da se dejansko uveljavijo njihove pravice, ki so napisane v ustavi, zakonih in kodeksih samoupraviteljev, bodo problemi mnogo hitreje in uspešneje reševani kot bi bili sicer.

Ženskam se prav zdaj, ko uvažamo celodnevno šolo, nudijo neizčrpni viri udejstvovanja prav tu — na tem področju, kjer s

Zob boli še drugje ...

Praksa nam vsa zadnja leta vedno znova potrjuje, da je učinkovitost in raven zobozdravstvenega varstva odvisna od številnih faktorjev: razpoložljivih sredstev, števila zobozdravstvenih delavcev, obsega pravic in obveznosti, sistema delovne organizacije, kulturne ravni prebivalstva, potrošniške psihologije in vrste drugih kazalcev.

Na območju Ljubljane, najbolj pa Centra (mislimo na delovno območje zdravstvenega doma Ljubljana, stomatološke klinike, železniškega zdravstvenega doma in drugih organizacij združenega dela s področja zdravstva), je bilo konec lanskega septembra zaposlenih 317 zobnih terapevtov, 210 zobotehnikov in 293 zobnih asistentov, kar je sicer glede na ostala območja ugodno (SRS — 627 zobozdravnikov, 222 dentistov, 555 zobotehnikov in 723 zobnih asistentov, ali en terapevt na 2000 prebivalcev), vendar še vedno premalo, če upoštevamo dejanske potrebe, predvsem pa planska predvidevanja.

Podatki tudi kažejo, da imamo v Centru, tako kot v vsej Ljubljani, v okviru zdravstvenega doma čakalno dobo za otroke in mladino 14–25 dni, za odrasle pa od 14–60 dni, torej je povprečna čakalna doba 30 dni. Toda, upoštevati je treba, da je čakalna doba tudi v naših zobozdravstvenih enotah različna, pogojena pa je s strukturo in številom prebivalstva na posameznih območjih, torej s potrebami občanov in usposobljenostjo zobozdravstvenih delavcev.

Vedno bolj pa postaja v naši občini očitno, da bo postala stiska zobozdravstva z ukinitvijo »črne prakse« se bolj pereča in da bo treba čimprej urediti stanje na področju javne zobozdravstvene službe. Predvsem gre za tri doslej še nerešene probleme: družbeno-ekonomske odnose v zobozdravstvu, pomanjkanje družbenega nadzora in za premalo razvito samoupravo v organizacijah združenega dela na področju zobozdravstva. Posledica tega je, kot to opazamo zadnje čase, potrošniška miselnost in nedovoljeno opravljanje zobozdravstvenih storitev v zasebni praksi.

Javna zobozdravstvena služba je v Centru ostala kratkoročno nemočna, o tem pa zgovorno pričajo poskusi iskanja

kompromisnih rešitev v posebnih prednostnih ambulantah večjih delovnih organizacij. Toda naj bo kakor koli že — odpravljanje »črne prakse«, ki jo je na svoji zadnji seji odločno podprla tudi sekcija za samoupravo v zdravstvu in zdravstvenem zavarovanju pri MK SZDL ZBO koristno tudi za naše zobozdravstvene delavce, ker bo stiska postala kmalu že tako velika, da se bodo morali občani hočeš nočeš zvesti predvsem za osnovno zdravstvo in za javno zobozdravstveno službo. I. V.

Mednarodni dan žensk

število: odhaja v tovarne in urade, zavode, gospodarske organizacije, inštitute, šole, v kmetijski proizvodnji pa presega polovico vseh kmetijskih proizvajalcev. Žena se ekonomsko osamosvaja in si ustvarja osnovne pogoje za samostojnost. Še vedno pa sta na njenih plečih breme proizvajalke in breme matere ter gospodinje v zaostalem gospodinjstvu. Skrb za družino, za otroke v času njene odsotnosti, skrb za prehrano in druge dolžnosti jo prekomerno utrujajo. Vodenje gospodinjstva in težka hišna opravila pa ji jemljejo prepotrebni počitek, kar negativno vpliva tudi na njeno storilnost in s tem na ustvarjanje družbenih in njenih lastnih sredstev.

Skupen pristop k aktualnim problemom žensk in reševanju teh problemov v skladu z ustavnimi spremembami mora biti del splošnega boja proti tistim družbenim silam, ki ponujajo birokratske rešitve. Takšne sile so tudi nosilke nam tujih idej in pojmovanj o položaju ženske v družbi, ki nam jih ob raznih priložnostih poskušajo vsiliti kot podlago za konkretno delovanje.

svojo iznajdljivostjo, svojo pripravljenostjo pomagati in svojim poznavanjem problematike prav na teh področjih lahko pripomorejo, da se bodo zadeve hitreje premikale. V novoustanovljenih SIS za otroško varstvo, socialno problematiko, zdravstvo se ženam odpirajo brezštevne možnosti, da pomagajo probleme, ki jih danes tarejo, hitreje odpravljati in se tudi tako osvoboditi dela svojih dolžnosti, ki jim često nedopuščajo, da bi svoje sposobnosti usmerile tudi na druga področja izven doma in družine.

Le s svojim aktivnim pristopom k reševanju vseh teh problemov, ki jih rešujemo sicer skupno, pa vendarle lahko bolj uspešno in bolj temeljito, če se bodo ženske same zavzele za njih reševanje, bodo ženske lahko same zase nekaj storile in ne bo treba vsako leto na dan žena samo poslušati, kaj bi bilo treba storiti, ampak bodo ženske same o tem sodočale povsod tam, kjer se sprejemajo politične odločitve in kjer razpolagajo s presežnim delom.

TATJANA PUST

V varstvu še več otrok

Nekatere naše krajevne skupnosti se že dalj časa pogovarjajo s predstavniki delovnih kolektivov, da bi v Centru z združenimi sredstvi uredili še en vrtec za potrebe podjetij. Pogovori med prizadetimi, torej med KS in delovnimi skupnostmi, so vsakekor posrečeno izbrana pot, saj bomo z novimi prostori za varstvo predšolskih otrok v dobri meri razbremenili druge vrtce, v popoldansko varstvo pa bomo lahko vključili tudi otroke iz sosesčine, ki so doslej ostajali brez nadzorstva.

Sicer pa smo v poldrugem letu odprli v Ljubljani kar šest novih enot vzgojnovarstvenih zavodov, za katere so prispevale večino denarja delovne organizacije. Med prvimi so za svoje malčke poskrbeli zaposleni v Kliničnem centru, kjer je prostora za več kot 160 otrok, ki so v najsodobnejše urejenih varstvenih prostorih. Njegovemu primeru so sledili delavci PTT podjetja, ki so odprli svoj vrtec za 60 otrok, tem spet podjetje Slovenija avto in pivovarna Union. Posebno v Unionu so poskrbeli za varstvo vseh otrok svojih delavk, kar je brez dvoma izjemen primer v reševanju pereče problematike varstva predšolskih otrok. Pridobivanje novih pro-

storov za varstvo so podprla iz Centra tudi podjetja Jugotekstil in Ljubljanska banka, tako da imamo sedaj v organiziranem varstvu 1900 otrok, medtem ko smo jih imeli sredi leta 1974 komaj 1700, pred dvema letoma pa 1690. Torej smo lani pridobili borih 10 novih mest v vrtcih ali za dvajsetkrat manj kot letos. Sicer pa pri tem ne kaže prezreti dejstva, da smo imeli prav v Centru leta 1971 in 1972 v organiziranem varstvu že 1720 in 1820 otrok in da smo do novih mest mukoma prišli šele konec lanskega in v začetku letošnjega leta. Kljub temu pa čaka na sprejem še vedno 700 otrok, kar je približno toliko kot v ostalih ljubljanskih občinah (Šiška 1000, Moste-Polje 800, Bežigrad 500 in Vič več kot 1000). V organiziranem varstvu je zdaj največ otrok v občinah Moste-Polje in Bežigrad (2000), nekaj manj jih je na Viču, potem pa je s 1900 otroci Center. Čeprav so potrebe daleč večje od prostorskih možnosti, smo lahko kljub temu zadovoljni s tem, kar nam je na področju pridobivanja prostorov za organizirano dnevno varstvo uspelo v zadnjih nekaj mesecih prav v Centru.

V. J.